

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete

NAZIV PROPISA

Prijedlog Ugovora o finansiranju između Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Primarni cilj uvođenja ugovornog modela finansiranja je poboljšanje kvaliteta javnog finansiranja Univerziteta Crne Gore, praćenje efikasnosti i djelotvornosti javnih izdvajanja usmjerenih na nacionalne prioritete, poboljšanje pristupa visokom obrazovanju, podsticanje obrazovanja i istraživanja kroz koje se može unaprijediti budući ekonomski rast. Ugovor se temelji na kriterijumima uspješnosti Univerziteta u oblasti obrazovanja, odnosno nastave, istraživanja i upravljanja resursima, kao i na potrebama Univerziteta i značaju koji Univerzitet ima kao ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

Ugovorom se omogućava finansiranje studenata prvog i drugog ciklusa studija, odnosno osnovnih studija počev od studijske 2017/2018. godine, a master studija počev od studijske 2020/2021. godine, kao i instituta.

Univerzitetu se opredjeljuju sredstva na osnovu Zakona o visokom obrazovanju i Zakona o budžetu, a u skladu sa Ugovorom o finansiranju, za trogodišnji period, kao procijenjeni iznos koji se Vlada obavezuje da isplati. Univerzitet dobija opredijeljena sredstva na godišnjem nivou ukoliko ispuni ciljeve koji su postavljeni kao indikatori uspješnosti. U slučaju da Univerzitet obezbijedi dokaz da su preduzete adekvatne mjere za podsticanje obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, Vlada može donijeti odluku da za Univerzitet izdvoji dodatna sredstva za dalji razvoj kvaliteta nastave i istraživanja, na osnovu dodatnih akata uz Ugovor.

To svakako podrazumijeva ulaganje značajnih finansijskih napora da se još više poveća procenat mladih ljudi u Crnoj Gori koji stiču univerzitetsko obrazovanje i time čine Crnu Goru reprezentativnijom u regionalnom okruženju i šire u smislu kvaliteta produkovanog kadra i kvaliteta rada samih ustanova visokog obrazovanja.

Analize postojećeg modela finansiranja Univerziteta ukazuju da isti ima znatna ograničenja, budući da kombinuje elemente direktnog i indirektnog finansiranja, što sa stanovišta efektivnosti, efikasnosti i ravnopravnosti ne zadovoljava potrebe zemlje na odgovarajući način.

Sredstva koja se prenose Univerzitetu tradicionalno pokrivaju troškove zarada akademskog i administrativnog osoblja, što je povezano sa standardnim odnosom broja studenata po nastavniku, kao i osnovne investicione troškove.

Novi, tzv. ugovorni model finansiranja, će po prvi put dati jasan uvid u kombinaciju ulaznih i izlaznih kriterijuma, srednjoročno planiranje kadrova koji su potrebni na tržištu rada, plan razvoja i kvalitet rada visokoobrazovnih institucija, komunikaciju između poslodavaca i obrazovnog sektora s ciljem bolje povezanosti tržišta rada i obrazovanja. Takođe, navedeni model finansiranja Univerziteta Crne Gore će biti izvanredan informator budućim studentima o trenutnom stanju na tržištu rada i kvalitetu rada samog Univerziteta, odnosno njegovih organizacionih jedinica.

Finansiranje Univerziteta, u skladu sa Ugovorom, podrazumijevalo bi izdvajanje sredstava Univerzitetu u vidu blok granta („osnovno finansiranje“), za finansiranje svih studenata osnovnih i master studija, što obuhvata materijalne troškove, troškove tekućeg i budućeg investicionog održavanja, zarade zaposlenih u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i **komplementarno finansiranje** kroz koje se obezbjeđuju sredstva za opremu i bibliotečki fond, obavljanje naučnoistraživačkog i umjetničkog rada, naučno i stručno usavršavanje zaposlenih, ulaganja u infrastrukturu radi obezbjeđivanja boljih uslova za realizovanje nastave, međunarodnu saradnju i mobilnost akademskog osoblja i studenata, istraživačke institute, podsticanje programa cjeloživotnog učenja, obezbjeđivanje objekata i kadrova za razvoj interdisciplinarnih studijskih programa i ostalih aktivnosti koje nijesu direktno povezane sa obrazovnim/nastavnim procesom.

Jedna od preporuka iz Izvještaja o analizi sistema visokog obrazovanje, koju je uradio EUA-IEP, u okviru naknadne koordinisane evaluacije ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori, jeste da treba poboljšati ukupno javno finansiranje, odnosno smanjiti oslanjanje na spoljne projekte, što sveukupno ide u prilog promjeni modela finansiranja Univerziteta. Upravo bi ugovorni model finansiranja trebalo da doprinese stabilnom finansiranju Univerziteta, kao preduslovu njegovog sveukupnog razvoja.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Implementacija Ugovora o finansiranju dopriniće:

- Stabilnom finansiranju Univerziteta Crne Gore, kao jednog, vrlo bitnog, preduslova uspješnog funkcionisanja same ustanove;
- Unapređenju kvaliteta rada same ustanove uz poštovanje i implementaciju mehanizama obezbjeđenja kvaliteta;
- Poboljšanju kvaliteta nastave, nastavnog kadra i opreme;
- Poboljšanju kvaliteta naučnoistraživačkog rada Univerziteta;
- Stabilnom finansiranju naučno istraživačke djelatnosti Univerziteta;
- Boljoj povezanosti Univerziteta sa poslodavcima, tj. tržištem rada Crne Gore;
- Transparentnom praćenju ispunjenosti indikatora što će sadašnjim i budućim studentima omogućiti da steknu uvid u kvalitet rada same ustanove.

Donošenje Ugovora je u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Strategijom razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2016-2020, kao i Studijom traga, koja je urađena kroz projekat „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“, koji se finansira kreditnim sredstvima Svjetske banke.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Usvajanje Ugovora o finansiranju Univerziteta dopriniće implementaciji zakonskih odredbi i realizaciji ciljeva koji se, prvenstveno odnose, na sveukupno poboljšanje rada Univerziteta sa stanovišta stabilnog finansiranja, kvaliteta nastave i istraživanja.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Trogodišnji Ugovor o finansiranju između Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore biće temelj finansiranja Univerziteta Crne. Ugovorom se obezbjeđuju sredstva za finansiranje studenata prvog i drugog ciklusa studija, odnosno osnovnih i master studija. Dakle, ključni benefit se odnosi na same studente koji status budžetski finansiranih studenata mogu da zadrže u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. Neispunjavanje tih uslova podrazumijeva gubitak statusa budžetskog studenta i prelazak na status samofinansirajućeg studenta.

Implementacija Ugovora ne utiče na stvaranje troškova građanima i privredi.

Sprovođenje Ugovora neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Objasnite metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Objasnite.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasnite.

Nema dodatnog fiskalnog uticaja na budžet budući da je isti propisan Zakonom o visokom obrazovanju koji je usvojen juna 2017. godine.

Implementacija Ugovora ne zahtjeva nove međunarodne finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Objasnite.

Za izradu Prijedloga ugovora Ministarstvo prosvjete je, u okviru projekta „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“, koji se finansira iz kredita Svjetske banke, angažovalo eksperta za izradu Prijedloga ugovora o finansiranju. Zadatak eksperta je bio da pripremi Prijedlog ugovora o finansiranju između Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore i da nakon dobijanja komentara na isti od strane Ministarstva prosvjete pripremi konačnu verziju istog. Ministarstvo je nakon usaglašavanja teksta Prijedloga sa ekspertom i pripreme konačne verzije istu dostavilo Univerzitetu Crne Gore, Ministarstvu nauke i Ministarstvu finansija, na mišljenje.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepreke za implementaciju Ugovora o finansiranju ukoliko se bude sprovodila upisna politika usaglašena sa potrebama tržišta rada, tijesna saradnja ustanova visokog obrazovanja sa poslodavcima, pratila kretanja odnosa ponude-tražnje na tržištu rada, vodila dobra politika usavršavanja nastavnog kadra, koristili rezultati Studije traga i izvještaja koji se baziraju na rezultatima Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim

obrazovanjem i implementirali mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa Evropskim smjernicama i standardima za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su već integralni dio samog Ugovora, tako da je praćenje istih vrlo jednostavno budući da je dostizanje istih vremenski ograničeno.

Praćenje ispunjenosti indikatora je i svojevrsni monitoring kvaliteta rada samog Univerziteta i njegove posvećenosti da slijedi preporuke iz izvještaja Komisije EUA-IEP koja je, u skladu sa utvrđenim standardima, sprovela tzv. naknadnu evaluaciju Univerziteta (prethodna sprovedena 2013/14. godine) i implementira najbolja moguća rješenja, u datom trenutku, na fonu unapređenja rukovođenja, mehanizama obezbjeđenja kvaliteta, istraživanja, internacionalizacije i bolje povezanosti sa tržištem rada.

Datum i mjesto

Podgorica, 30. novembar 2018. godine

Starješina

